

**Διάλεξη του Ν. Αυγερού με θέμα:
"Από την αναγνώριση στην επιστροφή".
Τελετή αποκάλυψης μνημείου Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου.
Κεντρική πλατεία Σιταγρών, Δράμα. 24/05/2015**

Θα ήθελα πρώτα απ' όλα να σας ευχαριστήσω, όχι μόνο επειδή είστε εδώ, επειδή είμαστε εδώ, αλλά μάλλον επειδή συνεχίζουμε να είμαστε εδώ. Χάρηκα πάρα πολύ όταν είδα τους γέροντές μας να σηκώνονται με τον δικό τους βηματισμό και να πάνε να αποκαλύψουν μάρμαρο, πρώτα απ' όλα μάρμαρο. Το μάρμαρο είναι πολύ συμβολικό για τους Έλληνες, γιατί σε άλλους λαούς ήταν πέτρα, σε μας έγινε μνήμη. Άρα δεν είναι τυχαίο που ένα μνημείο εδώ, σ' αυτόν τον τόπο, έγινε από μάρμαρο. Βέβαια βοήθησε και ο γλύπτης που έβαλε το πνεύμα του και πρέπει να το σκεφτούμε αυτό, ότι μάλλον με τον Ελληνισμό το πιο καλό μάρμαρο που έχουμε βρει για να καταγράψουμε τις ιδέες μας είναι το μυαλό μας. Αυτό έχει κρατήσει αιώνες και θα είναι ακόμα εδώ για αιώνες. Το μνημείο όπως το βλέπετε -και όπως μου εξήγησαν, άρα μπορώ και να το ερμηνεύσω- έχει στοιχεία της φύσης όπως είναι ο βράχος, έχει βέβαια και τον πόνο, γιατί υπάρχει ρωγμή, έχει βέβαια και τη μνήμη. Μερικές φορές δεν θέλουμε να θυμόμαστε, γιατί πονάει. Σιγά σιγά αυτή τη μνήμη την ονομάζουμε μνημόνιο, γιατί; Γιατί θέλουμε να το ξεχάσουμε μ' έναν άλλο τρόπο. Στην πραγματικότητα η μνήμη στον Ελληνισμό είναι μνήμη μέλλοντος. Συνεχίζουμε το παρελθόν για να παράγουμε το μέλλον. Δεν είναι μόνο λοιπόν μια κατασκευή, είναι ένα έργο. Όπως ξέρετε εμείς μπερδευόμαστε λόγω γενναιοδωρίας και μιλάμε μερικές φορές για τα μάρμαρά μας, ενώ θα έπρεπε να πούμε τα γλυπτά. Γιατί μάρμαρα υπάρχουν πολλά, γλυπτά του Ελληνισμού ελάχιστα, και γι' αυτό μερικές φορές και πριονίζονται. Εδώ έχει καταγραφή ο πόνος. Και δεύτερη φορά χάρηκα όταν είδα τους νέους να έρχονται για να συνεχίσουν και να βρίσκονται δίπλα μας ως συνέχεια. Χάρηκα επίσης όταν άκουσα ότι μιλάμε για τη γενοκτονία και μιλάμε για τους νεκρούς, αλλά και για τους αγέννητους, γιατί συνήθως τους ξεχνούμε. Χάρηκα επειδή άκουσα το Πάτερ Ημών που σιγά σιγά θα αντικαταστήσει το λεπτό σιγής. Γιατί το λεπτό σιγής δεν είναι το πρόβλημα για τη γενοκτονία, είναι για άλλα. Έχουμε δεκαετίες που δεν μιλάμε. Τώρα μιλάμε. Η Ελλάδα αναγνώρισε τη γενοκτονία το 1994, συνέχισε με τη γενοκτονία των Αρμενίων το 1996 και τώρα παλεύουμε και για τη γενοκτονία των Ασσυρίων. Και πάλι χάρηκα που το είδα να είναι γραμμένο ακόμα και σ' αυτό που λένε ότι το έκαναν βιαστικά.

Για το βιαστικά. Όταν ζωγραφίζουμε σε μία εκκλησία το λεγόμενο 'φρέσκο' πρέπει να έχουμε τεχνίτη που ζωγραφίζει γρήγορα, γιατί ο τοίχος είναι νωπός και μετά θα μείνει. Άρα μερικές φορές αυτή η ταχύτητα όταν καταγράφεται από την ύλη παραμένει για αιώνες. Θέλω εδώ να ευχαριστήσω όλους αυτούς που βοήθησαν για να υπάρχει αυτό το μνημείο, γιατί μερικές φορές όλοι μας παλεύουμε για την αναγνώριση της γενοκτονίας, αλλά οι περισσότεροι αρκετά χαλαρά. Είναι όμως μερικοί που έβαλαν πράγματα εδώ για να μείνουν για τους άλλους κι αυτό έχει μεγάλη σημασία, γιατί είναι μια γενναιοδωρία κι αν σκεφτούμε ότι ο Ελληνισμός

είναι δώρο του Χρόνου στην Ανθρωπότητα, τότε μπορούμε να καταλάβουμε πόσο σημαντικό είναι. Το άλλο που θέλω να σας πω είναι ότι μπερδεύομαστε στις λέξεις, μιλάμε συχνά για τους Πόντιους και θέλω να το ξαναπώ και θα το ξαναλέω όσο χρειάζεται. Οι Πόντιοι δεν είναι Πόντιοι. Οι Πόντιοι είναι Έλληνες. Οι Πόντιοι στον Πόντο ήταν Έλληνες. Έγιναν Πόντιοι στην Ελλάδα. Άρα πρέπει να καταλάβουμε ότι αυτό που έχει σημασία είναι ο Ελληνισμός και είναι πολύ σωστά γραμμένο και πρέπει να καταλάβουμε και εμείς οι άλλοι, που υποτίθεται δεν είμαστε Πόντιοι, ενώ στην πραγματικότητα άμα το σκεφτείτε ότι οι Πόντιοι είναι Έλληνες τότε και εμείς έχουμε ένα κομμάτι. Είμαστε η ίδια φυλή, ήμασταν πάντα εδώ, έχουμε υποστεί πληγές. Τις θυμόμαστε όμως. Είμαστε από τους σπάνιους λαούς που θυμούνται και τις ήττες τους. Είναι άλλοι λαοί που θυμούνται μόνο τις νίκες. Εμείς είμαστε περήφανοι και για τις ήττες. Γιατί; Γιατί έδωσαν χρόνο σε άλλους να καταφέρουν κάτι άλλο, γιατί ήταν μια προσφορά. Ακούσαμε και τα τραγούδια. Καλό. Αλλά θα συνεχίσω. Όχι με τραγούδι, μην ανησυχείς, ο μουσικός αμέσως, αλλά αυτοί που μ' έφεραν φταίνε. Όταν διαβάζουμε πάνω στη σημαία για τη Ρωμανία, δεν συνειδητοποιούμε πόσο σημαντικό είναι. Ο Πόντος έμεινε εδώ και μετά την Άλωση της Πόλης για να τραγουδήσει για την Πόλη. Κανένας δεν έμεινε μετά τον Πόντο για να τραγουδήσει για τον Πόντο. Είναι πολύ σημαντικό ότι το πιο σημαντικό ποντιακό τραγούδι δεν αφορά τον Πόντο κι αφορά την Κωνσταντινούπολη. Και γι' αυτό ο αετός του Πόντου κοιτάζει την Κωνσταντινούπολη. Για τους πολιτικούς τώρα. Ο αετός του Πόντου δεν κοιτάζει ούτε δεξιά, ούτε αριστερά, ούτε ανατολή, ούτε δύση, μόνο την Πόλη. Πρέπει, λοιπόν, να καταλάβουμε επιτέλους όταν λέμε αυτό το τραγούδι, ότι μερικοί το πιστεύουν -και υπάρχει και χειρότερο- μερικοί είναι πιστοί και δεν ξεχνούν. Αυτό σημαίνει τι; Σημαίνει ότι αυτό το τραγούδι μάς υπενθυμίζει όλους ότι το θέμα της γενοκτονίας που συνεχίστηκε με την ανταλλαγή πληθυσμού ήταν ένας τρόπος να φύγουμε από τα μέρη μας. Μερικοί από σας τα ονομάζουν 'αλησμόνητες πατρίδες'. Μπερδεύονται, γιατί όταν λέμε για κάτι ότι είναι αλησμόνητο συνήθως είναι για να το ξεχάσουμε. Σιγά σιγά γίνεται souvenir, μετά δεν το ξεσκονίζουμε πια, μετά δεν θυμόμαστε ότι υπάρχει, γιατί έμεινε σαν carte postale όπως των πεσότων. Στην πραγματικότητα ο Πόντος είναι ο συνδετικός κρίκος με την Κωνσταντινούπολη, μάς λέει τι πρόκειται να κάνουμε. Μάς λέει επίσης ότι ο Πόντος είναι Κατεχόμενα. Όταν μερικοί από σας μιλάνε για την επιστροφή μπερδεύονται και νομίζουν ότι η επιστροφή είναι στην Ελλάδα. Αυτό είναι μόνο το πήγαινε. Μόνο το πήγαινε. Θα έρθει και το έλα. Το θέμα είναι ποιος το πιστεύει. Θα μου πείτε οι περισσότεροι δεν τα σκέφτονται αυτά. Δεν πειράζει. Αρκεί να το σκέφτονται οι λίγοι, που θα γίνουν σπάνιοι. Στη συνέχεια οι περισσότεροι θ' αρχίσουν να τα πιστεύουν. Πρέπει, λοιπόν, να καταλάβουμε ότι το θέμα της γενοκτονίας δεν ήταν ένα προσωπικό θέμα. Ήταν θρησκευτικό. Ήταν εναντίον της Χριστιανοσύνης, εναντίον της τριάδας, των τριών λαών των Ελλήνων των Αρμενίων και των Ασσυρίων. Ήταν ένας στόχος εκκαθάρισης, όμως είστε ακόμα εδώ. Δεν τα κατάφεραν, ούτε και πρόκειται. Ο Ελληνισμός έχει αυτό το χαρακτηριστικό, είναι ότι διαχρονικά δεν ήταν ποτέ ισχυρός κι όμως διαχρονικά κατάφερνε πάντα να νικήσει ισχυρότερους κι αυτό οφείλεται στην νοημοσύνη του. Όταν διαχειρίζεσαι τη θάλασσα όπως το έκανε -και γι' αυτό και πάλι χάρηκα, γιατί είδα ότι ίσα ίσα βλέπουμε την

γραμμή- κάποιος που δεν το ξέρει θα μπερδέψει την θάλασσα και την ξηρά και πρέπει να θυμάστε ότι τους Έλληνες τους ονομάζουμε 'λαός της θάλασσας' και για ποιο λόγο; Γιατί οι Έλληνες έχτισαν τον πολιτισμό τους πάνω στην θάλασσα, δεν έχτισαν σπίτια όπως κάνουμε τώρα, έχτισαν καράβια. Έχτισαν σπίτια που ταξιδεύουν, έχτισαν πολιτισμό που μαγεύει, σαηγεύει τους άλλους κι αναρωτιούνται πώς τα καταφέραμε. Εδώ, λοιπόν, στον Πόντο πρέπει να καταλάβετε το εξής, ο Πόντος είναι πολύ πιο σημαντικός από μόνο και μόνο ένα θέμα μνήμης. Ο Πόντος έχει ΑΟΖ, 93.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα, το μεγαλύτερο κομμάτι της Τουρκικής ΑΟΖ είναι Ποντιακό. Θα μου πείτε και τι αλλάζει; Αλλάζει τα πάντα, γιατί έχουμε ακόμα δικούς μας εκεί, έχουμε ακόμα δικούς μας που θέλουν να είναι ελεύθεροι, το θέμα είναι αν εμείς το θέλουμε, γιατί μερικές φορές έχουμε μεταξύ μας ανθρώπους που πονούν μόνο επετειακά. Ο Ελληνισμός δεν πονάει μόνο μια ημέρα, ο Ελληνισμός δεν ξεχνάει και γι' αυτό και η Ελλάδα δεν πεθαίνει. Πρέπει, λοιπόν, να τα κοιτάξουμε κάπως διαφορετικά και να σκεφτούμε το εξής, αν φοβούνται τόσο πολύ το θέμα της αναγνώρισης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, δεν είναι μόνο επειδή έχτισαν ολόκληρο κράτος πάνω σε κόκαλα θυμάτων, είναι επειδή βλέπουν την συνέχεια, γιατί εμείς δεν σταματάμε. Εμείς συνεχίζουμε, έγινε και με την άλωση της Πόλης, με την Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας, έγινε και με το Άσμα που συνεχίζει να θυμάται και να καταλαβαίνουμε ότι δεν μπορεί να υπάρχει Ελλάδα χωρίς την Πόλη, αλλιώς το τραγούδι δεν έχει νόημα. Δυστυχώς είναι μερικοί που το τραγουδάν θεωρώντας ότι είναι τραγούδι κι όχι ότι είναι ύμνος. Μπερδεύονται μερικές φορές και ονομάζουν άλλα κομμάτια της καθημερινότητας ύμνο, επειδή δεν ξέρουν τι είναι η ουσία. Η ουσία εδώ είναι ότι η διαδικασία διόρθωσης αρχίζει μόνο με την αναγνώριση, στη συνέχεια υπάρχει ποινικοποίηση της βαρβαρότητας και η Ελλάδα κατάφερε να περάσει και απ' αυτό το στάδιο. Τώρα ποινικοποιεί την βαρβαρότητα και είναι πάρα πολύ σημαντικό ως πράξη. Η συγγραφή των βιβλίων, η αποκατάσταση των θυμάτων, οι αποζημιώσεις για τις ασφάλειες ζωής, η επιστροφή των έργων τέχνης, όλα αυτά είναι σε αυτό που ονομάζουμε διαδικασία διόρθωσης, απλώς πρέπει να το σκεφτούμε ορθολογικά.

Τι μπορούμε να διορθώσουμε όταν έχει γίνει Γενοκτονία; Ένα πράγμα. Να επιστρέψουμε, αλλά το θέμα τώρα είναι ποιο; Μερικοί από σας μιλάνε γι' αυτές τις πατρίδες, αλλά αν τους έδιναν την δυνατότητα να επιστρέψουν θα καθόταν εδώ. Αυτοί δεν είναι επικίνδυνοι, είναι άχρηστοι. Αυτοί που είναι επικίνδυνοι είναι αυτοί που είναι διατεθειμένοι να επιστρέψουν και αυτή είναι η συνέχεια, γιατί όταν έχουμε ζήσει σε μία χώρα όπως η φάση της Γενοκτονίας μάς εξήγησαν ότι ήμασταν ξένοι. Απίστευτο! Οι 'ντόπιοι' ήρθαν μετά τους ξένους σε αυτή την περιοχή. Άρα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι εμείς οι ξένοι για τους βάρβαρους είμαστε αυτοί που θα επιστρέψουν. Θα μου πείτε πώς γίνεται. Πρώτα απ' όλα πρέπει να σκεφτείτε ότι τα πρώτα Κατεχόμενα που πρέπει να ελευθερώσουμε είναι το μυαλό μας, να σκεφτούμε ότι γίνεται. Ο Ελληνισμός όταν σκέφτεται ότι γίνεται, το κάνει. Πολλοί από εσάς το ονειρεύονται, αλλά πρέπει να σταματήσουν τα όνειρα, σημασία έχει το όραμα. Οι οραματιστές παράγουν πραγματικότητα. Αυτή η πραγματικότητα μπορεί να σας φανεί ουτοπική, όπως ήταν και αυτό το μνημείο πριν εμφανιστεί εδώ. Μπορεί να μην

σκέφτεστε ότι τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν. Αν όμως το σκέφτεστε, τότε όντως δεν θα αλλάξουν. Αν αποφασίσετε ότι αλλάζουν, θα αλλάξουν. Έχουμε διαμάχες εσωτερικές, μιλάμε μόνο και μόνο για τους Πόντιους και αναρωτιόμαστε αν είναι ένα εξωτερικό κομμάτι. Υπάρχουν μερικοί που κατηγορούν τους Πόντιους ακόμα και τώρα. Μερικοί τους ονομάζουν τουρκόσπορους. Είναι αυτοί που λένε εκφράσεις του τύπου 'πασά μου'. Κάθε φορά που κάποιος σας λέει 'πασά μου', να του απαντάτε 'ναι, ραγιά μου'. Άρα, οι Πόντιοι είναι Έλληνες και ως Έλληνες δείχνουν το παράδειγμα ότι ένας λαός μπορεί να επιζήσει ακόμα και από μία Γενοκτονία. Ποιος θα το πίστευε αυτό. Ούτε οι Γενοκτόνοι δεν το πιστεύουν και συνεχίζουμε να πετυχαίνουμε όλο και περισσότερες αναγνώρισεις. Το 2006 στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το 2010 στην Σουηδία, συνεχίσαμε με τις πολιτείες της Αμερικής, τις πολιτείες της Αυστραλίας τώρα μιλάμε για ένα διεθνές θέμα το οποίο ήταν από την αρχή. Γιατί πρέπει να θυμόμαστε όλοι ότι όλο το έργο του Lemkin βασίζεται στην Γενοκτονία των Ελλήνων και των Αρμενίων και των Ασσυρίων. Από εκεί επινόησε τη λέξη Γενοκτονία. Έτσι την σκέφτηκε για να χαρακτηρίσει αυτό που δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί πριν. Έχουμε λοιπόν αυτό το εργαλείο και αν διαβάσουμε τα αρχεία του Lemkin θα καταλάβουμε ότι εμείς είμαστε το παράδειγμα. Δώσαμε την δυνατότητα στην Ανθρωπότητα να εκφράσει μια καταπάτηση, ένα έγκλημα κατά της Ανθρωπότητας και γι' αυτόν τον λόγο συνεχίζουμε. Πιστεύουν μερικοί από εσάς ότι το κάνουμε μόνο για εμάς, αν είναι μόνο για μας η αναγνώριση δεν έχει νόημα. Είναι για να μην υπάρχουν άλλες Γενοκτονίες. Φανταστείτε αν η Γενοκτονία των Ελλήνων, των Αρμενίων και των Ασσυρίων είχε γίνει πριν τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, τα πράγματα θα ήταν εντελώς διαφορετικά. Σκεφτείτε να είχε γίνει η ανταλλαγή πληθυσμών πριν την Γενοκτονία και όχι μετά ως συνέχεια, πώς θα ήταν τα πράγματα. Άρα όλα αυτά τα σκεφτόμαστε και βλέπουμε το μέλλον και μπορώ να σας πω το εξής. Όταν θέλετε να μάθετε πολλά πράγματα για το μέλλον, κοιτάζτε το παρελθόν, το μόνο που μένει είναι το διαχρονικό. Το διαχρονικό είναι ήδη στο παρελθόν. Στο παρελθόν ζήσαμε για αιώνες σε αυτές τις περιοχές και για αιώνες θα ζήσουμε σε αυτές τις περιοχές. Θα μου πείτε, μα πώς είναι δυνατόν. Θα ήθελα απλώς να σας υπενθυμίσω ότι οι Ισπανοί απελευθερώθηκαν μετά από έξι αιώνες. Έξι αιώνες, κι όμως είναι ελεύθεροι τώρα. Είναι τόσο ελεύθεροι που δεν θυμάστε καν ότι απελευθερώθηκαν. Αν κάποιος τους έλεγε μετά από διακόσια χρόνια ότι δεν αξίζει να παλέψετε, θα του έλεγαν με ποιο δικαίωμα μας σταματάς; Η Βυζαντινή αυτοκρατορία κράτησε έντεκα αιώνες, άλλαξε ακόμα και πρωτεύουσα κι όμως επέστρεψε. Στα μέρη της. Στην Πόλη της. Αν το σκεφτείτε ορθολογικά μετά από τόσους αιώνες συνεχίζουμε να λέμε Πόλη την Κωνσταντινούπολη και καμία άλλη πόλη. Άρα υπάρχουν δύο περιπτώσεις, ή είμαστε εντελώς ηλίθιοι και δεν έχουμε καταλάβει τι έχει γίνει ή είμαστε πιο έξυπνοι απ' ότι νομίζουν και συνεχίζουμε. Γιατί την Πόλη δεν την φτιάξαμε για να φύγουμε, την φτιάξαμε για να μείνουμε, γι' αυτό επιλέξαμε αυτό το πέρασμα της Μεσογείου. Γι' αυτό υπάρχει κι ο δικέφαλος αετός που κοιτάζει από τις δύο πλευρές, γι' αυτό κρατάει σπαθί στο δεξί, γι' αυτό κρατάει τη γη στο αριστερό, με την Χριστιανοσύνη, με τον Σταυρό. Άρα θέλω να καταλάβετε ότι όλα αυτά τα σύμβολα για μερικούς είναι μόνο ζωγραφιές, όμως τα σύμβολα λένε την ουσία, γιατί επιλέχθηκαν από ανθρώπους που πίστευαν

στην ουσία. Όσο μακρινές και να σας φαίνονται αυτές οι σκέψεις ότι δεν υπάρχει δυνατότητα να επιστρέψουμε, δεν πειράζει, θα το δείτε. Αυτό που έχει σημασία είναι αυτοί που το πιστεύουν να το παλέψουν και να δουν ότι δεν είναι καθόλου τυχαίο που είναι ο Ελληνισμός που εφηύρε την λέξη στρατηγική. Γιατί μόνο με αυτήν μπορούμε να σκεφτόμαστε διαφορετικά. Μόνο με αυτήν μπορούμε να σκεφτόμαστε την Χρονοστρατηγική, μόνο με αυτήν μπορούμε να σκεφτόμαστε ότι το Βυζάντιο είναι μαχητής του χρόνου. Μόνο με αυτήν μπορούμε να δούμε ότι ο Ελληνισμός είναι λαός του Χρόνου και όχι του χώρου. Άρα, όσα χρόνια και αν πέρασαν να θυμάστε ότι ο Χρόνος είναι μαζί μας. Το θέμα είναι αν εμείς είμαστε μαζί του. Ευχαριστώ πολύ, να είστε καλά. Καλή συνέχεια.